

Jezus ging naar de Olijfberg,
en vroeg in de morgen
was Hij weer in de tempel.
Het hele volk kwam naar Hem toe,
Hij ging zitten en gaf hun onderricht.
Toen brachten
de schriftgeleerden en de farizeeën
een vrouw bij Hem
die op overspel betrapt was.
Ze zetten haar in het midden
en zeiden tegen Jezus:
'Meester,
deze vrouw is op heterdaad betrapt
toen ze overspel pleegde.
Mozes draagt ons in de wet op
zulke vrouwen te stenigen.
Wat vindt U daarvan?'
Dit zeiden ze om Hem op de proef te stellen,
om te zien of ze Hem konden aanklagen.

Jezus bukte zich
en schreef met zijn vinger op de grond.
Toen ze bleven aandringen,
richtte Hij zich op en zei:
'Wie van jullie zonder zonde is,
laat die als eerste
een steen naar haar werpen.'
Hij bukte zich weer en schreef op de grond.
Toen ze dat hoorden gingen ze weg,
een voor een, de oudsten het eerst,
en ze lieten Hem alleen,
met de vrouw die in het midden stond.

Jezus richtte zich op en vroeg haar:
'Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?'
'Niemand, Heer,' zei ze.
'Ik veroordeel u ook niet,' zei Jezus.
'Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.'

Johannes 8, 1-11

Ze was op heterdaad betrapt toen ze overspel pleegde, die vrouw. Een goede gelegenheid om Jezus op de proef te stellen: zou Hij de wet volgen of niet? Sommige schriftgeleerden en farizeeën willen Hem zo graag aanklagen als ontrouw aan de wet. Jezus heeft hen door. Hij reageert niet.

Ze oordelen over zonde en straf, die mannen. Met de wet van Mozes achter de hand hebben de schriftgeleerden en de farizeeën de macht om de vrouw te straffen. Zij willen haar stenigen. Zij beslissen dus over leven en dood.

Hoe kan je daar tegenin gaan? Jezus pakt het goed aan: *'Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.'* Hij oordeelt niet over hen. Hij stelt hen voor een spiegel. In plaats van zich te fixeren op die vrouw, kunnen ze beter eens naar zichzelf kijken. Wie zijn zij toch dat ze zo maar iemand veroordelen? *Ze gingen weg, een voor een, de oudsten het eerst.*

Dat betekent niet dat Jezus zo maar het overspel van de vrouw negeert. Zijn afscheidswoord is duidelijk: *'Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.'* Zonde is zonde, maar er zijn verschillende manieren om met zonde om te gaan.

Jezus brengt hier in praktijk wat God gezegd heeft bij monde van de profeet Jesaja: *'Blijf niet staan bij wat eertijds is gebeurd, denk niet terug aan het verleden. Zie, Ik ga iets nieuws verrichten, nu ontkiemt het – heb je het nog niet gemerkt?'* (Jesaja 43, 18-19)

Het verleden is het verleden. Daar is een en ander fout gegaan. Maar: *'Ik veroordeel u ook niet,'* zei Jezus. Hij kijkt naar de toekomst en geeft de vrouw een nieuwe kans.

Elke mens maakt fouten. Elke mens is een zondaar. *'Wie zonder zonde is, laat die als eerste een steen werpen.'* Ook nu kunnen we op verschillende manieren met dit gegeven omgaan.

We kunnen voortdurend mensen wijzen op hun zondigheid, hun falen. We kunnen elke dag stenen werpen, figuurlijk dan. Haalt dat terugdenken aan het verleden veel uit?

We kunnen ook naar de toekomst kijken en groeikracht geven aan de kiemen voor iets nieuws. In elke mens zijn er mogelijkheden voor een nieuw leven. Dan is het voorbeeld van Jezus van grote waarde. Hij schreef in het zand: tijd om tot rust te (laten) komen. En dan: *'Ik veroordeel u ook niet. Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer.'* Hij weet ook wel dat een mens altijd fouten zal maken. Zijn houding is echter een blijk van zijn warme nabijheid en steun, die voor een 'zondaar' een nieuwe toekomst kunnen openen.

Zouden we Jezus' voorbeeld niet navolgen in de liturgie, vooral in de eucharistie? De viering is nauwelijks begonnen of er komt al een 'schuldbelijdenis' ('door mijn schuld, door mijn schuld, door mijn grote schuld'). Ofwel is er een schuldlitatie, waarin de aanwezigen allerlei fouten aangepraat worden. En verder in de viering komt de 'zonde' meermaals ter sprake. Daar zijn mensen voor weggebleven. Iemand zei: 'Heer is ben wél waardig dat Gij tot mij komt, want Gij ziet mij graag, ook al ben ik een zondaar.' We moeten de zonde niet negeren, maar we kunnen, net als Jezus, naar de toekomst kijken: *'Ik veroordeel u niet. Zondig vanaf nu niet meer.'* Een dankgebed om Gods liefdevolle en vergevende nabijheid doet vlugger iets nieuws ontkiemen dan de nadruk op onze zondigheid.

God,
in Jezus hebt Gij U getoond
als een God
die toekomst geeft aan mensen.

Tot ieder van ons zegt Gij:
'Blijf niet staan
bij wat eertijds is gebeurd.
Zie, ik ga iets nieuws verrichten,
nu ontkiemt het –
heb je het nog niet gemerkt?'

En met Jezus zegt Gij:
'Ik veroordeel u niet.
Zondig vanaf nu niet meer.'

Gij weet zeer goed, God,
dat wij zwakke mensen zijn,
die fouten maken, steeds opnieuw.

Daarom zijn we zo dankbaar
voor uw warme nabijheid
en uw bemoedigend Woord.

Laat ons delen in uw levenskracht
zodat het nieuwe in ons
kan ontkiemen
en wij als mens groeien
in liefde en vergeving.

Amen.

In het licht van Gods woord

Kiezen voor toekomst

Veertigdagen 2022 / 5